

Susan Smith Nash je ameriška pesnica, prozaistka, esejistka in strokovnjakinja za oblikovanje izobraževalnih spletnih strani. Na Univerzi Oklahoma, kjer je pred petimi leti doktorirala iz literarnih ved, je študirala geologijo, ekonomijo, angleško retoriko, književnost in prevajanje. Za svoja dela je prejela številne nagrade, dvakrat tudi nagrado Gertrude Stein za inovativno poezijo. Zadnja leta posveča veliko časa in energije vzgojno izobraževalnim in literarnim projektom v Južni Ameriki in v državah nekdanje Sovjetske zveze, predvsem v Paragvaju, Braziliji, Argentini, Azerbajdžanu, Uzbekistanu, Kazahstanu in Rusiji. Njene eseje, pesmi in kratke zgodbe so objavile številne revije po svetu.

SUSAN SMITH NASH

Portret nemirne Američanke

ZAKAJ NE MOREM SPREJETI SLUŽBE V VERMONTU

14. januar 2001, Norman, Oklahoma

Draga univerza Norwich!

Ravno ko sem mislila, da je vse v redu, in sem razrešila dilemo o veliki selitvi iz Oklahome v severne gozdove Vermonta ter končno prepričala sama sebe, da bo mojemu šestnajstletnemu sinu Michaelu bolje brez mene, mi je današnji pogovor z njim razkril stvari v drugačni luči.

Pravzaprav se mi zdi, da to sploh ni bilo tako presenetljivo. Že slišim: "Kaj si pa mislila, Susan?" Kot takrat, ko sem vam povedala, da je Michael rekel, da se ne želi preseliti z mano in da bo prišel samo čez poletje.

Michael mi je kar nekajkrat rekel, naj vzamem službo. Vztrajal je pri tem. Rekel mi je celo, da mi ne bo nikoli odpustil, če jo zavrnem. In da bo z njim v Normanu vse v redu.

To mi je dopovedoval kar naprej. In to sem dopovedovala sama sebi. Poleg tega sem si govorila, da tako ali tako ne morem ničesar storiti. Šestnajstletniki niso več majhni fantki, temveč mladi odrasli. Njegov oče mu je obljubil avto. To je njegov prispevek. Jaz plačujem ortodonta, kontaktne leče, zobozdravnika, dermatologa, obleke, čevlje, druge drobnarije, računalniško in skejtarsko opremo. Enkrat je paintball. Potem so rolerji.

Michael jih je imel pet, ko sva se leta 1989 z njegovim očetom razšla. Odločila sva se, da je skupno skrbništvo najboljša rešitev. Pravzaprav ni bilo ravno tisto, kar sem hotela, toda njegov oče je rekel, da me bo odvedel na sodišče, me finančno uničil in celemu svetu povedal, da sem nora, zblojena kurba, in da bo to dokazal, če mu ne ustrežem. V resnici sem se ga bala. Imela sem precej zanimivo službo kot mednarodni operativni analizator za kemično korporacijo Kerr-McGee na oddelku za barve in ravno takrat sem doktorirala na oklahomski univerzi. Bila je prava nočna mora. Želela sem, da se čim prej konča. Strinjala sem se glede skupnega skrbništva, kar je pomenilo, da sva razdelila skrbništvo – na vikende in delovne dni. Ta na videz mirni, prijateljski dogovor se je hitro sprevrgel v boleč, drobovje parajoči sem in tja, ki mi je zapustil gnojne čustvene praske. Najmanj trikrat na teden sem občutila zavrnitev, zavračanje, IZGUBO. Ta strašna čustva so prišla vsakič, ko sem Michaela odpeljala k njegovemu očetu, in potem, ko sem sedela v svoji prazni hiši, zlagala njegove obleke in čistila njegovo sobo.

Nič ni pomagalo – niti to, da se je bivši s svojo tečno potrebnostjo obrnil na svojo naslednjo ženo, niti to, da ga je dala na čevelj in je postajal vse bolj suh in čudaški, niti začetek njegove obsedenosti do poročene čikane, ki je odraščala v imigrantskih delavskih barakah po vsem jugozahodu (opis, ki ji daje heroični značaj, in predvidevam, da v resnici je taka, poleg tega, da se mi zdi izigrana s svojo lastno obrobno rutino in zato občutljiva za mlahavega belega fanta rdečega vratu, kakršen je bivši, ki je na papirju standardni profesionallec), niti njena ločitev, vselitev, ne to, da je z njeno Tex-Mex kuhinjo pridobil 25 kil – ves ta čas pa je teroriziral sina, ki ga nisem mogla zaščititi. Nič nisem mogla storiti.

Takrat ko je bivši Michaela tako hudo pretepel, da je imel modrice po hrbtu in vratu, sem naredila polaroide in rekla Michaelu, da lahko živi samo z mano. Kakšen teden je bilo v redu, potem se je nekako izkazalo, da je kakršen koli odnos z očetom za Michaela boljši kot pa noben. Po milijon telefonskih klicih in kavah z očetom in sestro pri Starbucksu in McDonaldsu sem zaključila, da je tako najbolje. Med tem kofetkarskim maratonom in torticami jima nisem nikoli povedala, kako je bivšemu pordel obraz in so mu izstopile žile, medtem ko je kričal name, da bo celemu svetu povedal, kakšna zanikrna, nesposobna in neumna mati sem bila. To je bilo kakšno leto po tistem, ko sem naredila doktorat in vodila mednarodni razvoj pobud za univerzo. Medtem ko je njegova du-jour-žena posedala na svoji debeli, pasivni riti in ni naredila nič. Vau, zvenim bridko.

Morda je takšen odnos med sinom in očetom normalen. Morda samo napihujem stvari. Morda preveč reduciram in poenostavljam situacijo. Ne vem. Nočem ustvarjati vtisa, da je njegov oče pošast. Toda rezultat kaže, da je situacija vse prej kot idealna.

Vse skupaj je zmedeno. Pred letom in pol je Michael naznanil, da želi biti z mano samo "čez vikende". Čez teden je hotel živeti pri očetu, ker njegov oče "zagotavlja ustroj" in "ga priganja, da naredi domačo nalogo". Poleg tega je

trdil, da ga nikoli pravočasno ne pripeljem v šolo in zaradi tega zamuja na prve ure. "Mi ne boš dal še ene priložnosti?" je bilo vse, kar sem lahko izustila. Ne. Njegova odločitev je bila neomajna.

To me je iztirilo. Počutila sem se zelo žalostno, zavrnjeno, uničeno, izkoriščeno. Še vedno je prihajal k meni čez vikende. Ampak vedno je bil v družbi prijateljev, večina jih je ostala celo čez noč. Le redko sem se s svojim sinom pogovarjala na štiri oči. Situacija je bila še bolj zapletena, ker sem čez vikend pogosto predavala, ali pa sem bila zunaj mesta. Čas, ki sva ga "kvalitetno" preživela skupaj, bi lahko izmerili v nanosekundah.

Kadar se je skozi okno svoje sobe odplazil na skejtanje ali ven s prijatelji, mi je prekipelo. Moji možgani so se skrčili na velikost graha in začela sem razmišljati na najprimitivnejši način: Če me ti ne maraš, te tudi jaz ne maram! Kar pojdi in živi s svojim očetom! Dovolj žalostno je, da sem, upajoč, da bom izvlekla kakšen odziv, to celo rekla. Odzval se je tako, da je še več časa preživel s svojimi prijatelji.

Ko sem prvič kontaktirala z vami, je Michael rekel, da se bo preselil z mano, če pri vas dobim službo. Moja sestra je rekla, da bi se z veseljem preselila v Vermont in da je pravzaprav že nekaj časa na lovu za službo. Kot bi ponudba prišla iz nebes. Lepa priložnost, da začnem znova. Naslajala sem se nad idejo, da ne bo več tega absurdnega urnika samo-čez-vikende (in še to s prijatelji!). Pri meni bo. Nobenih sem in tja zadev z bivšim ne bo več. Toda ko sem bila tik pred odhodom, je Michael rekel, "da mi želi vse najboljše" in "srečno v Vermontu!" in dodal še, da se pod nobenimi pogoji ne bo preselil.

"Zakaj nočeš z mano? Me ne maraš? Sem res padla tako nizko?" Nisem zares izustila teh vprašanj. Poznala sem odgovor, ja, dejstvo je bilo, da mi je spodletelo pri edinem opravilu, ki mi je v resnici nekaj pomenilo. Sem za en drek mama – kakor bi rekla dobra samosposljljiva ameriška mati. Michaelu sem kupovala tisto, kar je rad jedel, ne glede na hranljivo ravnotežje (no ja – res kupujem multivitamine), z veseljem mu kupujem digitalne varuške – Nintendo, VCR, TV, računalnik z modemom, softver, digitalno kamero itd. Bolje mu bo brez mene, sem si rekla. Poleg tega bo varen pri svojem očetu. Njegov oče obvlada disciplino in podobne stvari. Najstniki potrebujejo "mano dura", kakor pravijo v Južni Ameriki. "Mano dura" je "trda roka". Kaj potem, če sem sama vedno mislila, da "trda roka" ni nujno pozitivna.

Kasneje, po brezkončnih pogovorih s starši, sestro, očetom (še posebej z njim, ki ga vse to zelo skrbi, a je paradoksalno zadovoljen z dejstvom, da potrebujem njegov nasvet), sem prišla do zaključka, da bo z Michaelom tu v Normanu vse v redu. Ima družino in prijatelje in dovolj finančnih virov. Samo z mano ni vse v redu. Svojo službo sem izrabila kot nadomestek za družino, in rezultat tega je bilo napredovanje, toda zdaj verjetno ne bom več sposobna napredovati. Preveč potujem, da bi lahko vzdrževala pristna prijateljstva, in ljudje, za katere mislim, da so moji tesni prijatelji, izginejo, kakor hitro se prikaže druga atrakcija. Moje romantično življenje je precej dolgočasno in nezadovoljivo. Pravzaprav sem ena tistih, ki so izključeni iz družbe. Moji najboljši prijatelji so

moji starši in sestra. V resnici so moji edini prijatelji. Razen njih me nihče ne pokliče, z izjemo brezveznega fanta, ki se obeša name, ker sem mu priskrbela lahko, dobro plačano službo. Torej ima od mene korist. Koga vlečem za nos?

Vermont je postajal vse boljša priložnost. Kot odgovor na mnoge, mnoge molitve. Lahko bi začela znova. Ko bodo stvari z njegovim očetom prišle čez rob, se bo Michael nemudoma preselil k meni. Potem se je njegov oče poročil z Rachel in poskrbel, da se je povzpela stopničko više iz svoje bede. Vau. Zdaj zvenim zares podlo. Verjetno se odraža nekaj zamere (morda ljubosumja?). Ne vem. Ne zavidam Rachel, mislim, da je malce ogabno, da sta tako obsedena drug z drugim. Ko se bosta zastudila Michaelu, bo prišel v Vermont in postala bova trezna, povezana majhna družina. Takšna so bila moja sanjarjenja.

Danes pri kosilu pa sem ugotovila, kako zelo resno je in da si ne morem privoščiti, da bi zapustila Michaela. Navsezadnje je on vse, kar mi kar koli pomeni. Moja čudovita "kariera" je nekaj, kar počnem, da ne bi stradala in da imam samozadoščenje. Prvič sem postala finančno neodvisna in se začela popolnoma sama preživljati pri 38 letih. Precej osupljivo. Pred tem sem bila odvisna od svojega očeta. Delala sem zanj in on mi je plačeval.

Dobro, sem pač skrenila. Mislim, da je bilo to, kar se je zgodilo pri kosilu, tako zelo alarmantno, da si še vedno nisem povsem opomogla.

Bilo je malo pred drugo popoldne. Bila sem lačna in sem hotela k La Baguette, v pekarno in bistro francoskega stila, ki ima čez vikend dobra kosila, jajčne in sirove specialitete. Ne vem, zakaj sem si zaželela ravno sirovo omleto. Michael me je prosil, da ga odpeljem do prijatelja, ko pa sem omenila, da grem k La Baguette, je rekel (to me je presenetilo), da bi se mi rad pridružil. Zgrabil je skejt – tistega, ki mu je bil včeraj vgradil nova kolesa. Nadela sem si ročno spleten bombažni pulover s sončnicami in majhnimi gumbi. Ni bilo premrzlo, le nekoliko sveže. Naložila sva se v hondo in odpeljala v La Baguette.

Naročila sem omleto s sirom, papriko in klobaso, on je izbral zelenjavni kolač s sirom. Sedla sva in začela govoriti o "polformalnem" plesu, na katerem je bil prejšno noč.

Rekel je, da je bilo zabavno – plesali so itd. Vprašala sem ga, kakšno glasbo so vrteli: Je bil techno? Top 40? Euro-dance? Odvrnil je, da se pravzaprav ne spomni, toda zadnja pesem je bila o samomoru.

Moram reči, da me je njegov odgovor presenetil – vprašala sem, ali so bili tam tudi učitelji. So se odzvali na to? Odvrnil je, da ne ve.

Potem sem ga vprašala, ali je kdo na šoli to leto naredil samomor.

"Ne, toda bilo je mnogo poskusov," je rekel.

"Kakšnih? Kako?" sem vprašala. Nisem bila ravno presenečena, toda postala sem žalostna zaradi tega. Že tako je težko biti najstnik, še posebej naporno pa je v Normanu. Norman je zelo statusno obseden kraj – status quo in hierarhični vrstni red. Moja leta na normanski srednji šoli so bila mučna. Vedno sem se počutila drugačno od ostalih. Saj vem, da to zveni, kot da trpim za močnimi

narcističnimi motnjami. Res je, da sem se počutila drugačno, ampak na negativni način. Ne posebno, ne izbrano. Zaznamovano. Deformirano. Umazano. Samomorilske misli niso nikoli daleč od osebe, ki občuti nevrednost eksistence.

“Večinoma tablete,” je rekel.

“Pomisliš kdaj na samomor?” sem ga vprašala.

Naredil je grizljaj in odmaknil pogled. Pogoltnila sem. Tudi on je pogoltnil. Zvilo me je v trebuhu.

“Ja. Mnogokrat,” je odvrnil.

“Si kdaj poskusil?” sem vprašala.

“Ja, ampak ne resno. Ravno dovolj, da sem se prestrašil.”

Čutila sem, kako mi drhtijo ustnice in kako mi solze polnijo oči. Za trenutek sem tiho obsedela.

“Kolikokrat? Kdaj?” sem vprašala.

“No, kadar me je očka zares prizadel. Takrat ko je kričal name in je rekel, da sem požrešen pankrt. In potem mislim, da ni nikomur mar zame. Enkrat sem vzel osem aspirinov. Enkrat pa pest tylenolov.”

Nisem vedela, kaj naj rečem. Naredila sem požirek kave in strmela v krožnik.

“Verjetno je normalno pomisliti na samomor tu in tam. Še posebej, če se počutiš brez moči, da bi spremenil situacijo,” sem rekla.

“Ja,” je odvrnil.

Še nekaj časa sva govorila in moj želodec se je končno odvozlat. Kako bi sploh lahko odšla? Morda se bo zgodil čudež in se bo ujel s svojim očetom. Dvomim. Njegov oče je to, kar moja prijateljica Rochelle imenuje “uničevalec zdravja”. Na koncu se vsem okoli njega pojavijo resne psihične težave psihosomatskega izvora. Včasih sem mislila, da tako vpliva samo na žene. Zdaj mi je jasno, da je enako škodljiv za svojega otroka.

Hej, ampak tu je tudi moja vloga. Očitno mi ni uspelo Michaelu olajšati življenja. Mogoče se to lahko spremeni. Ne, če bom v Vermontu, sem pomislila.

Saj je sijajna služba. Krasen kraj. Izivi in možnosti so fantastični. Sam Vermont je čudovit, idiličen.

Prav tako je tudi zelo daleč. Laže je iz Oklahome leteti v London kot v Burlington.

Če bom vsa iz sebe od skrbi za Michaela, v Vermontu ne boste imeli od mene nobene koristi. Kaj bo naredil, če grem in mu bodo v oporo ostali le še prijatelji? Rekel je, da takrat, ko razmišlja o samomoru, verjame, da ni nikomur mar zanj. Kako naj mu pomagam pridobiti dovolj samospoštovanja in samozavesti, da bo sprevidel, da je nekemu le mar?

“Za preproste ljudi je življenje lažje,” je rekel Michael, ko sva se peljala k njegovemu očetu, da bi pobral svojo skejtersko opremo. “Preprosti ljudje vzamejo življenje tako, kot je, in o njem ne razmišljajo preveč. Vsak dan, vsaka minuta je zanje enaka.”

“Zanimivo,” sem rekla. “Ali ni ironično – včasih je tisto, kar je za nekoga velika pomanjkljivost, v resnici ključ do njegovega najdragocenejšega talenta. Prvo potrebuje, če hoče imeti tudi drugo. In nenadoma življenje ni več preprosto.”

“Ja. Kot moja prijateljica Kelsey. Ona je res kreativna. Ona ima kar naprej čustvene težave. Spreminja se in sploh ni preprosta. Na življenje gleda drugače. Ampak če bi na življenje gledala tako kot vsi ostali, ne bi bila tako talentirana. V tem je njena težava. Ni preprosta.”

“Čudno. Ti vidiš to zelo jasno,” sem rekla. Postajala sem vse žalostnejša.

Vozila sva se skozi drevored, kjer so prepletajoče se veje bresta in hrasta zatemnjevale ulico z neverjetnimi vzorci. Dva tedna stari kupi umazanega snega in ledu so se počasi topili pod januarskim soncem. Michaela sem odložila pri osnovni šoli Jackson. Opazila sem njegovega prijatelja Trenta, ki je s skejtom pod roko čakal nanj.

“Te pokličem kasneje, mami. Iz telefonske govornice.”

Ko sem se odpeljala, sem vedela, da moram ostati v Normanu že zaradi tega, da bom dosegljiva za telefonske klice svojega edinega sina.

MOJ NOVI PRIJATELJ

25. februar 2001, Norman, Oklahoma

T:

Oprosti, ker se že tako dolgo nisem oglasila. Kako je v Renu?

Tukaj je vse po starem. Še vedno se počutim pobito. Sprašujem se, kdaj se bo to končalo. Ne vem, od kod ta čustvena izčrpanost in želja, da bi se skrila pred svetom. Vse skupaj traja že predolgo. Nad ničimer več se ne morem navdušiti.

Potovanje na Florido se je spremenilo v prijeten oddih. Odpočila sem si, veliko sem se naučila in v Rossovem diskontu sem odkrila nekaj ljubkih čevljev. Čeprav sem se skušala izogibati moških, sem v Tampu naletela na tipa, ki je prav tako prišel na “meduniverzni teden računalništva”. Zdel se mi je v redu in prijeten. Srečala sva se ob bazenu, kjer so nas pogostili s pečenjem na žaru. Dolgo sva se pogovarjala. Je suh in visok, star okoli 55 let, ime mu je Ron.

Sam veš, kam ti pogovori navadno peljejo – večerja, pijača, pogovor, slepa zaljubljenost itd. Ni bilo tako. Čeprav se mi je zdel precej v redu in sploh ni bil akademik (to mu štejem v dobro). Razmislila sem in se odločila, da nimam ne energije ne zanosa, da bi se vlekla za nos. Komu mar kandidat za eno noč? No, včasih se res sliši precej zanimivo. Ampak verjetno nisem bila še dovolj pijana (šala!). Odkrito rečeno, kandidat za eno noč me sploh ne zanima! Nikoli mi ni bilo do tega. Pravzaprav sem se z njim spustila kar daleč – ne vem sicer, ali je bilo to tisto, kar je pričakoval. Skratka, nič se ni zgodilo. Namesto da bi bila z njim, sem šla v knjigarno in skušala najti roman izpod peresa bivšega šefa CIE. Zakaj me zanimajo samo neotesanci in nasilneži? Ne – saj vem, da to ni res. Vsaj nič več. Steve je bil zadostna lekcija za vse življenje (in upam, da pri tem ostane)!

Potem me je klical vsak dan in mi celo poslal ducat vrtnic za valentinovo. Rekel je, da je s tem hotel počastiti najino enotedensko obletnico, ki bi, tehnično gledano, nastopila naslednji dan!! Si predstavljaš! Začela sem že razmišljati, da bi ga bilo lepo obiskati v Savannahu – in tam preživeti prijeten dopust. Nikoli nisem bila v Savannahu, pravijo, da je zelo podoben Charlestonu – čudovita morska hrana in sijajne plaže.

Prejšnji večer sem gledala ameriške filmske klasike in na sporedu je bil Bullitt. Nisem ga takoj prepoznala. Res sijajen film iz sedemdesetih let. Ali sploh je iz sedemdesetih? Mogoče je bil posnet leta 1968. Ne vem. Všeč so mi zasledovalski prizori. Presenetilo me je, kako malo dialoga je v njem in koliko zvočnih efektov – topota bežečih nog, cvilečih zavor, ogromnih strojev. V tem pogledu malo spominja na Tretjega človeka. Čeprav nima nič skupnega s Tretjim človekom. Všeč so mi scenariji iz sedemdesetih – prav neverjetno, kako so se stvari spremenile in hkrati ne. Spomnim se, da sta sredi sedemdesetih dva velika tehnična izuma spremenila način poslovanja in miselnost sveta. Vsem dostopna xeroxov fotokopirni stroj in električni pisalni stroj, z vgrajenim brisalnim trakom. Xerox in IBM Selectrics – osupljivo, a ne? Kljub temu je takrat res prišlo do velikih sprememb.

Prejšnjo soboto sva šla z Michaelom v Braumov sladoledni vrt, in Michael je zaprosil za honorarno službo. Njegov prijatelj dela tam in lokal se mu je zdel primeren za delo.

Danes ga je poklical šef lokala in dobil je delo. Priskrbel si je celo primerno uniformo. (Mislim, da je to zelo lepo od njega.) Z delom je začel ob štirih popoldne. Ob enih zjutraj me je že začelo skrbeti. Se vedno ga ni bilo domov. Ob enih in petnajst se je dobesedno privlekel v hišo: "Devet ur, mami! Devet grozних ur!" Očitno sta pri Braumu le dve vrsti delavcev – šef in vsi ostali. Tako je moral delati vse – šejke, pomivati tla, pospravljati mize in pomiti gore posode. Plačilo je bilo precej dobro, glede na to, kako so taka dela plačana. Presenečena sem bila, ko sem izvedela, da dobi šest dolarjev in pol na uro. To je več, kot zasluži asistent profesorja angleščine. Poleg tega je dobil tridesetminutni odmor in malico. Glede na to, da poznam njegov apetit, sem prepričana, da je pojedel burgerjev, šejkov in pomfrija za vsaj petnajst dolarjev. Pravzaprav zasluži bolje kot eden mojih študentov, ki dela v knjigarni za šest dolarjev na uro.

Si šel na kakšen izlet v okolici Rena? Greš kdaj na Tahoe ali čez Elk? Jaz te dni hodim kar pogosto do Tulse in nazaj. Pripravljamo diplomski program za uslužbenca MCI-WorldCom. Prejšnjo sredo sem spoznala perspektivne študente. Zdeli so se mi precej travmatizirani zaradi življenja – v neprofitnih sektorjih podjetja je mnogo odpuščanja in čistk.

Razmišljaš o službi, karieri? Marca grem spet v Azerbajdžan – tokrat bom vodila delavnico na temo, kako vzpostavimo spletno stran, o uporabi digitalne kamere in izdelavi digitalnega videa. Zanimivo bo – dogajalo se bo v Gandži, ki je precej odročna. Dolga pot iz Bakuja. Ponoči nimajo dovolj ogrevanja, in elektrika je ali pa je ni, razen kjer imajo generatorje. Priskrbeti si moram ene tistih hlač iz ovčje volne za ponoči.

Upam, da je vse v redu! Kako so se Christinini starši prilagodili v Checotahu? Res so morali dobiti dobro priložnost, da so šli iz Kalifornije v oklahomsko objezersko mesto. Imajo vsaj mir, in dolar tam traja nekoliko dlje.

Si videl pred kratkim kakšen dober film?

POBEGLA LJUBEZEN

-17. februar 2001, Norman, Oklahoma

Živjo, Bob!

Oprosti, ker sem bila tako vznemirjena, ko si me zvečer poklical. Pravzaprav sem bila popolnoma zatopljena v internet. Ravno sem pregledovala seznam FBI-jevih "desetih najbolj iskanih", da bi ugotovila, ali sta med njimi tudi najstnika, obtožena umora dveh profesorjev, moža in žene iz Dartmoutha, in opazila sem, da je tretji na seznamu, takoj za Osamo Bin Ladenom, tudi ta tip James J. "Whitey" Bulger.

Videti je bil natanko tak kot Ron!! Takoj sem šla na spletno stran AMERIŠKI NAJBOLJ ISKANI, da bi videla, ali imajo še kaj več o njem – več fotografij. O njem so imeli cel članek, toda brez dodatnih fotografij.

Ron je bil videti natanko tak kot James J. "Whitey" Bulger!!! Isti izraz, isti obraz, ista teža, ista oblika pleše. Tudi leta so se ujemala – rojen je bil leta 1929. Pravzaprav sem mislila, da jih ima okoli šestdeset, ne sedemdeset, ampak saj ne moreš točno določiti. Predvidevam, da si je pobarval lase na rjavo.

"Whitey" Bulger je vodja kriminalcev iz Bostona, imeli so ga za "gentlemanskega kriminalca", ker je bil videti tako pokoren. Prav tako je ljubitelj zgodovine, ki pogosto zahaja v knjižnico in obiskuje zgodovinsko pomembne kraje. Kljub temu je naročil veliko ubojev. Večino trupel so zakopali pod mostovi. Skriva se od leta 1995. Menda je včasih imel spremljevalko – blond, modrih oči, vitko, sto sedemdeset centimetrov –, ki se je z njim rada sprehajala po plaži.

Ko si poklical, sem ravno razvijala teorijo – "Whitey" je v resnici Ron in se skriva v Savannahu kot kadrovski direktor.

Vau. Bolj ko razmišljam o tem, bolj se sestavlja. Verjetno ga je njegova punca zapustila, tako je našel zamenjavo (mene). Ni boljšega mesta, kjer se lahko potuhneš, kot zavarovalniškoposredniška hiša. Prav tako je trdil, da potuje po državi in vodi seminarje o knjigi Stephena Coveyja "Sedem navad zelo uspešnih ljudi" – lepa zgodba, za katero se je skrill! Kljub temu mu ne verjamem. Preverila sem po internetu, in tam NI bilo nobene objave ali obvestila glede teh seminarjev. In to je bilo pred komaj dvema letoma. Se ti ne zdi, da bi vsaj kakšno od obvestil še vedno moralo biti tam?? Saj veš, kako stvari ostanejo na internetu celo večnost ...

Ja, vse sem dvakrat preverila. Ničesar ni o Ronu Belangerju v zvezi s Stephenom R. Coveyem. Zelo sumljivo!

Sprašujem se, ali je res dobra ideja oditi v Savannah. Ron je govoril o tem, kako lepo se bo sprehajati po plaži in potem obiskati zgodovinska mesta. Moram reči, da je zvenelo zelo zanimivo. Zdaj vidim, da je v "Whiteyjevi" naravi, da se sprehaja po plaži.

Telefon je ravnokar zazvonil. Mislila sem, da je Ron. Rekel je, da bo klical okoli osmih zvečer. Bila je moja sestra. Ko sem končala pogovor, sem preverila sporočila na tajnici, da bi videla, ali je kdo klical, medtem ko sem se pogovarjala.

Ron je klical. Rekel je: "Spremenila si svoje sporočilo! Zdaj imaš glasbo!" Nisem pojasnila, da je sporočilo z glasbeno spremljavo le takrat, ko govorim po telefonu. Zvenel je vedro – varljivo vedro, kot sem zdaj ugotovila. Kot kažejo dosjeji FBI, ima "Whitey" zloben temperament in vedno nosi s seboj nož.

Edina stvar, ki se ne sklada s tem, je mala posebnost, da je "Whitey" vedno plačeval z gotovino. Ron je plačal z Mastercard. Prav tako je "Whitey" iz južnobostonskega podzemlja. Torej bi moral imeti precej bostonski naglas. Ron je imel connecticutski naglas. Vseeno pa dela slovnične napake. Sprašujem se, ali so to dokazi za Ronovo resnično identiteto. Se ne bi tudi ti spraševal?

Ne vem, ali naj po internetu pošljem namig k "Ameriškim najbolj iskanim". Mislim, da bom to storila z računalnika na univerzi (in se vpisala kot nekdo drug, seveda).

Mimogrede, saj nimaš nič proti, če enkrat naslednji teden uporabim tvoj računalnik? Samo za nekaj minut?

V redu. Veseli me, da sta se z Jeannie imela lepo na dobrodelni prireditvi, katere izkupiček je bil namenjen katoliški šoli. Lepo, da tudi ona rada igra biljard. Ti je skuhala kakšno večerjo zadnje čase? Prepričana sem, da bi to z veseljem naredila zate – srečo imaš, da je dobra kuharica.

To me je spomnilo – se spomniš tiste košare, polne hrane, ki si mi jo dal lani pred podelitvijo oklahomskih knjižnih nagrad? Res prisrčno od tebe! Žal ti nikoli nisem pripravila večerje z jambalaya rižem ali mešanice rakov. Pravzaprav so škatle še vedno v moji shrambi. Smola. Moraš razumeti stopnjo mojih kuharskih sposobnosti. Jih sploh nimam! Odprem tuno in jo pojem kar iz konzerve. Suha žita jem naravnost iz škatle. V mikrovalovki pogrejem pice. Z malo sreče lahko zavrem testenine.

Vseeno je bilo lepo, da si me skušal spraviti v kalup in me oblikovati. Toda iz pudlja ne moreš narediti krvoslednega psa, in iz miši ne severnoameriškega losa.

Hej, meni je kljub temu uspelo spremeniti prijaznega, krhkega potencialnega partnerja v prekaljenega kriminalca – ubežnika pred pravico in enega od desetih najbolj iskanih v Ameriki!!

Kot prijatelja te prosim za nasvet. Kaj naj storim? Naj grem v Savannah? Naj ga izdam?

Prevedla Jana Bauer

(Odlomek iz knjige *Portret nemirne Američanke*,
Vodnikova založba, Ljubljana, september 2001)